

KSIĘGA KOHELETA

Rozważania nad sensem życia i śmierci.

Motyw marności: „Vanitas vanitatum et omnia vanitas” („Marność nad marnościami i wszystko marność).

Życie jest nietrwałe i nie ma wartości.

Bojaźń boża jako źródło mądrości.

„Boga się bój i przykazań jego przestrzegaj, bo cały w tym człowiek!”

KSIĘGA HIOBA

Bóg, by udowodnić szatanowi wierność Hioba wobec siebie, pozwala zrujnować jego życie. Ma pewność, że Hiob i tak się go nie wyprze. Hiob traci majątek, rodzinę i zapada na trąd, ale pozostaje wierny Bogu.

Hiobowe wieści – złe wieści.

Hiob (hebr. Ijjob) – prześladowany.

Źródłem cierpienia jest szatan, a nie kary boskie, ale owo cierpienie zawiera się w bożym planie.

„Nagi wyszedłem z łona matki i nagi tam wrócę. Dał Pan i zabrał Pan. Niech będzie imię Pańskie błogosławione!”

PIEŚŃ NAD PIEŚNIAMI

I warstwa: opowieść o zakochanych i ich uczuciach.

II warstwa: opowieść o Bogu i jego wyznawcach.

Oblubieniec = Bóg
Oblubienica = naród żydowski

Opis wzlotów i upadków uczucia. Jednocześnie głębokie przekonanie o tym, że miłość jest najwyższą siłą, która prędzej czy później doprowadza do harmonii.

„Wody wielkie nie zdołają ugasić miłości, nie zatopią jej rzeki. Jeśliby kto oddał za miłość całe bogactwo swego domu, pogardzą nim tylko.”

„(...)bo jak śmierć potężna jest miłość, a zazdrość jej nieprzejednana”

„Powstań przyjaciółko ma,
piękna ma, i pójdz!
Bo oto minęła już zima,
deszcz ustał i przeszedł.”

„Ukaż mi swą twarz,
daj mi usłyszeć swój głos!
Bo słodki jest twój głos
i twarz pełna wdzięku.”

KSIĘGA PSALMÓW

150 utworów poetyckich po hebrajsku.

Psalterz – tłumaczenie bądź parafraza „Księgi psalmów”.

Cechy psalmu:

- tematyka religijna,
- przy akompaniamencie harfy lub cytry,
- podmiot jednostkowy lub zbiorowy,
- bogata symbolika,
- paralelizmy.

PSALMY

Mądrościowe

Psalm 1

Dobrzy ludzie są jak
Drzewa dające owoce,
a grzesznicy jak plewy
rozdmuchiwane przez wiatr.

Błagalne

Psalm 30

„Wystawiać będę Ciebie, Panie
Żeś podniósł mnie
A nie dałeś moim wrogom
Triumfować nade mną (...).”

Pochwalne

Dziękczynne

Ufności

Psalm 23

„Pan jest moim Pasterzem,
Niczego mi nie braknie.
Pasie mnie na zielonych łąkach,
Prowadzi nad spokojne wody,
Orzeźwia moją duszę,
A ze względu na swoje imię
Idzie przede mną ścieżkami
sprawiedliwości.(...)”

APOKALIPSA ŚWIĘTEGO JANA

Biblijna wizja końca świata i sądu ostatecznego.

Apokalipsa (gr.) – objawienie.

Przybycie czterech jeźdźców apokalipsy: Mordu, Głodu, Zaboru i Śmierci.

Baranek tryumfujący na górze Synaj – tryumf Boga (Jezusa).

Podczas dnia sądu ludzie zostaną podzieleni na sprawiedliwych, którzy trafią do bożego przybytku oraz na grzeszników, którzy spadną do ognistego jeziora.

Najważniejsze: rozdział 4 – prorocze wizje dot. końca świata i sądu ostatecznego.

7 – symbol boskości (siedem pieczęci na księdze Baranka, siedem trąb).

4 – liczba świata ziemskiego.

666 – szatan i wszelkie zło (smok, bestia).

Baranek – Jezus.

Miecz – Bóg i sprawiedliwość.

Nowe Jeruzalem – odrodzenie, przybytek tylko dla prawych, wiernych ludzi.

BIBLIA U PODSTAW KULTURY

Biblizmy – związki frazeologiczne pochodzenia biblijnego.

Plagi egipskie – wielkie nieszczęścia następujące po sobie.

Judaszowe srebrniki – korzyści wynikające z dopuszczenia się zdrady.

Salomonowy wyrok – wyrok sprawiedliwy.

Umywać ręce – unikać odpowiedzialności za coś; odcinać się od niej.

Inne ważne symbole biblijne:

Babilon – przestrzeń pełna nieprawości i grzechu.

Korona cierniowa – cierpienie.

Manna (z nieba) – łaska, którą Bóg zsyła na swój lud.

Ziemia Obiecana – cel podróży Mojżesza i jego ludu po wyjściu z Egiptu; kraina Kanaan obiecana przez Boga.

Złoty cielec – fałszywe bóstwo, którego nie należy czcić.

Inne ważne postacie biblijne:

Maryja – matka Jezusa, niepokalana matka Boga.

Józef – mąż Maryi, opiekun Jezusa.

Maria Magdalena – nawrócona grzesznica, odkryła zniknięcie ciała Jezusa.

Jan Chrzciciel – krewny Jezusa, który go ochrzcił.

Tomasz – jeden z apostołów, który nie uwierzył w zmartwychwstanie Jezusa.

Judasz – apostoł, który wydał Jezusa za 30 srebrników.

Mojżesz – wyprowadził Izraelitów z Egiptu i po 40 latach wędrówki doprowadził ich do ziemi Kanaan.

Otrzymał od Boga 10 przykazań na górze Synaj.

Piotr (Szymon) - apostoł, któremu Jezus powierzył Władzę nad Kościołem na ziemi (tron piotrowy = tron papieski).

Herod – król Judei, który z obawy przed narodzinami Króla żydowskiego nakazał tzw. rzeź niewiątek (wymordowanie wszystkie dzieci w wieku poniżej 2 lat).

Piłat – prefekt Judei, który umył ręce od skazania Jezusa na śmierć.